

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-328/25-41228/2

Podgorica, 22.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, ul. Rimski trg broj 46, Podgorica
gospodinu, Niku Gjelošaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji

Veza: Vaš akt br. 07-328/25-5905/2 od 24.11.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošaju,

Povodom *Predloga uredbe o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Predloženom Uredbom nastavlja se sa usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije. Takođe, uređuje se oblast konkurencije odnosno propisuju uslovi o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji i detaljnije se propisuju posebni uslovi koji se odnose na ovu vrstu i sadržaj sporazuma po kojima su takvi sporazumi izuzeti od zabrane.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Uredbe nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na Uredbu o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

UREDBA O GRUPNOM IZUZEĆU OD ZABRANE HORIZONTALNIH SPORAZUMA O SPECIJALIZACIJI (PREČIŠĆENI TEKST)

PREDMET

Član 1

- (1) Grupno izuzeće od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji (u daljem tekstu: grupno izuzeće), vrši se pod uslovima, po postupku i kriterijumima utvrđenim ovom uredbom.
- (2) Izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se u mjeri u kojoj ti sporazumi sadrže ograničenja konkurencije koja potpadaju pod zabranu iz člana 8 Zakona o zaštiti konkurencije (u daljem tekstu: Zakon)

ZNAČENJE IZRAZA

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) sporazum o specijalizaciji je sporazum koji za predmet ima preuzimanje određene obaveze na jednostranoj ili uzajamnoj osnovi, odnosno koji za cilj ima zajedničku proizvodnju;
- 2) sporazum o jednostranoj specijalizaciji je sporazum između dvije ugovorne strane koje su učesnice na istom relevantnom tržištu proizvoda na osnovu kojeg jedna ugovorna strana preuzima obavezu da u potpunosti ili djelimično prestane ili se uzdrži od proizvodnje određenog proizvoda i da sve potrebe za tim proizvodom namiri od druge ugovorne strane koja preuzima obavezu proizvodnje i snabdijevanja;
- 3) sporazum o uzajamnoj specijalizaciji je sporazum između dvije ili više ugovornih strana koje su učesnice na istom relevantnom tržištu proizvoda, a na osnovu kojeg dvije ili više strana na uzajamnoj osnovi preuzimaju obavezu da u potpunosti ili djelimično prestanu ili se uzdrže od proizvodnje različitih proizvoda i da sve potrebe za tim proizvodom namire jedna od druge pri čemu svaka strana sporazuma preuzima obavezu proizvodnje i snabdijevanja;
- 4) sporazum o zajedničkoj proizvodnji je sporazum između dvije ili više ugovornih strana koji za cilj ima regulisanje uslova zajedničke proizvodnje **određenih proizvoda**;
- 5) **proizvod je roba ili usluga, uključujući poluproizvode i finalne proizvode i usluge, osim usluga distribucije i zakupa;**
- 6) **proizvodnja je proizvodnja robe ili priprema usluga, uključujući i proizvodnju koju vrši podizvođač;**
- 7) proizvod specijalizacije je proizvod koji je predmet proizvodnje u skladu sa sporazumom o specijalizaciji;
- 8) **proizvod na kraju proizvodnog lanca je proizvod u čijoj proizvodnji se proizvod specijalizacije koristi kao input od strane jednog ili više učesnika u sporazumu i kojeg ti učesnici prodaju na tržištu;**
- 9) **priprema usluga su aktivnosti koje u lancu nabavke prethode pružanju usluga krajnjim korisnicima;**
- 10) **konkurent je stvarni ili potencijalni konkurent:**
 - a. stvarni konkurent je učesnik koji je aktivan na istom relevantnom tržištu;
 - b. potencijalni konkurent je učesnik za koga se, u odsustvu sporazuma o specijalizaciji, može opravdano očekivati da će u roku od tri godine snositi neophodna dodatna ulaganja ili druge neophodne troškove radi ulaska na relevantno tržište;
- 11) obaveza ekskluzivnog snabdijevanja je obaveza, iz sporazuma o specijalizaciji, **da se proizvodom specijalizacije ne snabdijevaju konkurenti koji nisu ugovorne strane sporazuma o specijalizaciji;**

- 12) obaveza ekskluzivne kupovine je obaveza kupovine proizvoda specijalizacije isključivo od druge ugovorne strane iz sporazuma o specijalizaciji;
- 13) **distribucija je prodaja i isporuka proizvoda specijalizacije kupcima, uključujući i komercijalizaciju tih proizvoda;**
- 14) **zajednička distribucija je distribucija proizvoda specijalizacije koju dvije ili više ugovornih strana sprovode zajednički, preko zajedničkog tima, organizacije ili privrednog društva, ili preko zajednički imenovanog trećeg lica – distributera, pod uslovom da to treće lice nije konkurent;**
- 15) **relevantno tržište je relevantno tržište proizvoda i geografsko tržište kojem pripadaju proizvodi specijalizacije, a kada se proizvodi specijalizacije u potpunosti ili djelimično interno koriste kao input za proizvodnju proizvoda na kraju proizvodnog lanca – to je i relevantno tržište proizvoda i geografsko tržište kojem pripadaju ti proizvodi na kraju proizvodnog lanca;**
- 16) **povezano lice je svako pravno ili fizičko lice u smislu člana 5 Zakona.**

VRSTE SPORAZUMA NA KOJE SE PRIMJENJUJE GRUPNO IZUZEĆE

Član 3

- (1) **Pored sporazuma iz člana 2, tačke 1 do 4, grupno izuzeće primjenjuje se i na horizontalne sporazume iz člana 8 Zakona koji za predmet imaju prenos ili ustupanje prava intelektualne svojine jednoj ili više ugovornih strana, ako prenos ili ustupanje prava intelektualne svojine nije osnovni cilj sporazuma, ali je neposredno povezano sa sprovođenjem sporazuma o specijalizaciji i neophodno je radi njegovog sprovođenja.**
- (2) Grupno izuzeće primjenjuje se na sporazume o specijalizaciji ako ugovorne strane:
- 1) preuzimaju obavezu ekskluzivne kupovine ili ekskluzivne prodaje; ili
 - 2) zajedno distribuiraju **proizvod** specijalizacije.

OGRANIČENJA KOJA NE MOGU BITI PREDMET IZUZEĆA

Član 4

- (1) Grupno izuzeće ne primjenjuje se na sporazume o specijalizaciji koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim činionicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:
- 1) **utvrđivanje cijena pri prodaji proizvoda specijalizacije trećim licima, osim u slučajevima iz stava 2 ovog člana;**
 - 2) **ograničavanje obima proizvodnje ili prodaje, osim:**
 - a) **utvrđivanja kapaciteta i obima proizvodnje u kontekstu sporazuma o jednostranoj ili uzajamnoj specijalizaciji;**
 - b) **utvrđivanja kapaciteta i obima proizvodnje u kontekstu sporazuma o zajedničkoj proizvodnji; ili**
 - c) **utvrđivanja prodajnih ciljeva u kontekstu zajedničke distribucije;**
 - 3) podjelu tržišta ili kupaca.
- (2) Grupno izuzeće primjenjuje se na odredbe sporazuma o specijalizaciji kojima se zajednički utvrđuju cijene neposrednim kupcima u slučajevima uspostavljene zajedničke distribucije učesnika sporazuma o specijalizaciji.

USLOV ISPUNJENJA TRŽIŠNIH UDJELA

Član 5

- (1) Sporazumi koji ispunjavaju uslove iz člana 3 ove uredbe mogu biti izuzeti od zabrane ako zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu nije veći od 20% na bilo kom relevantnom tržištu **kojima pripadaju proizvodi specijalizacije.**

(2) Ako se proizvodi specijalizacije u potpunosti ili djelimično interno koriste kao input u proizvodnji nizvodnih proizvoda koje učesnici u sporazumu prodaju na tržištu, grupno izuzeće od zabrane primjenjuje se samo ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu ne prelazi 20% ni na jednom od relevantnih tržišta kojima pripadaju proizvodi specijalizacije; i
- b) zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu ne prelazi 20% ni na jednom od relevantnih tržišta kojima pripadaju nizvodini proizvodi.

(3) Tržišni udio iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu vrijednosti prometa u godini koja prethodi godini u kojoj je sporazum zaključen. Ako podaci o prometu nisu dostupni, tržišni udio se može izračunati na osnovu procjena zasnovanih na drugim pouzdanim podacima o tržištu, uključujući i podatke o obimu prometa.

(4) Ako podaci za prethodnu godinu nijesu reprezentativni za položaj učesnika na relevantnom tržištu, tržišni udio se računa kao prosjek tržišnih udjela za tri prethodne kalendarske godine.

(5) Tržišni udio učesnika obuhvata i tržišne udjele povezanih lica, a kod zajedničke kontrole, tržišni udio tog lica se pripisuje u jednakim djelovima svim licima koja vrše zajedničku kontrolu

(6) Ako su tržišni udjeli učesnika u sporazumu u trenutku zaključenja sporazuma manji ili jednaki pragu od 20%, ali nakon toga pređu taj prag na najmanje jednom od relevantnih tržišta, grupno izuzeće od zabrane nastavlja da se primjenjuje u razdoblju od dvije uzastopne kalendarske godine nakon kalendarske godine u kojoj je taj prag prvi put prekoračen.

UKIDANJE GRUPNOG IZUZEĆA

Član 5a

(1) Agencija za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Agencija) donosi rješenje kojim u pojedinačnom slučaju ukida primjenu grupnog izuzeća iz ove uredbe na određeni sporazum o specijalizaciji, ako utvrdi da taj sporazum proizvodi dejstva koja nijesu u skladu sa članom 11 Zakona.

(2) Agencija može naročito ukinuti primjenu grupnog izuzeća kada:

- a) postojanje sporazuma o specijalizaciji sprečava jednu od ugovornih strana da se takmiči na tržištu u odnosu na proizvode koji nijesu predmet sporazuma;
- b) učesnici u sporazumu, bez opravdanog razloga, ne stavljaju na tržište znatan deo proizvoda specijalizacije;
- c) proizvodi specijalizacije nijesu izloženi efektivnoj konkurenciji na tržištu; ili
- d) sporazum o specijalizaciji onemogućava trećim licima da se snabdevaju takvim ili sličnim proizvodima na drugim tržištima, ili na istom tržištu pod konkurentnijim uslovima.

(3) Agencija može takođe ukinuti primjenu grupnog izuzeća kada je relevantno tržište visoko koncentrisano i konkurencija je već slaba, posebno usljed jednog ili više sljedećih razloga:

- a) pojedinačnih tržišnih pozicija drugih učesnika na relevantnom tržištu;
- b) postojanja mreže paralelnih sporazuma o specijalizaciji između drugih učesnika na tržištu;
- c) različitih veza između učesnika u sporazumu o specijalizaciji i drugih učesnika na relevantnom tržištu.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 6

(1) Zabrana iz člana 8 Zakona ne primjenjuje se, u periodu od dvije godine od dana stupanja na snagu ove uredbe, na sporazume o specijalizaciji koji su bili na snazi na dan stupanja na snagu ove uredbe i koji ne ispunjavaju uslove iz ove uredbe, ako su ispunjavali uslove za grupno izuzeće utvrđene

propisima kojima je, do dana stupanja na snagu ove uredbe, bilo uređeno grupno izuzeće od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji.

(2) Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. OSNOV ZA DONOŠENJE UREDBE

Pravni osnov za donošenje ove uredbe je sadržan u članu 11 stav 1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), kojim je između ostalog, propisano da uslovi, postupak i kriterijumi izuzeća po vrstama sporazuma, utvrđuju se propisom Vlade Crne Gore.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE UREDBE

Predložena Uredba predstavlja usklađenu i modernizovanu verziju pravila o grupnom izuzeću za horizontalne sporazume o istraživanju i razvoju, u skladu sa praksom Evropske komisije (Uredba EK 2023/1066). Cilj je da se podstakne razvoj inovacija i tehnološkog napretka, poveća pravna sigurnost učesnika na tržištu, omogući efikasnija primjena Zakona o zaštiti konkurencije i najbitnije obezbijedi usklađenost sa evropskim standardima.

Dosadašnja uredba Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o istraživanju i razvoju („Službenom listu CG”, br. 13/2014), stupila je na snagu 22.3.2014. godine, je prevaziđena, zastarjela i ne odgovara savremenim potrebama tržišta, posebno u pogledu komercijalizacije rezultata, digitalnih tehnologija i situacija u kojima više učesnika učestvuje u istraživanju i razvoju.

U skladu sa članom 11 Zakona o zaštiti konkurencije, uslovi, postupak i kriterijumi izuzeća po vrstama sporazuma (grupna izuzeća), u skladu sa članovima 9 i 10 Zakona, utvrđuju se propisom Vlade Crne Gore. Ovim članom se propisuje da se tim propisom naročito određuju vrste sporazuma koji mogu biti izuzeti, ograničenja i uslovi koje ti sporazumi ne smiju sadržati, kao i drugi uslovi koje ugovorne strane moraju ispuniti i sa kojima sporazumi moraju biti usaglašeni, uključujući vrijeme važenja sporazuma i izuzeća. Istim članom se utvrđuje da za sporazume koji ispunjavaju uslove propisane za grupno izuzeće nije potrebno pojedinačno odobrenje Agencije za zaštitu konkurencije.

Donošenje nove uredbe stoga je potrebno radi pune usklađenosti sa aktuelnom pravnom tekovinom Evropske unije, obezbjeđivanja jasnog i predvidivog pravnog okvira u oblasti istraživanja i razvoja, proizvodnje ili distribucije ugovornog proizvoda, primjene ugovornog tehnološkog procesa ili ustupanje i licenciranje prava intelektualne svojine ili prenos znanja i vještina neophodnih u tom postupku proizvodnje.

III. USKLAĐENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) između Crne Gore i država članica EU, a posebno Zaključni kriterijum broj 1 u procesu pristupanja Crne Gore EU, preuzeli smo obavezu transpozicije i primjene odredbi evropskog zakonodavstva. Transpozicija i primjena ove uredbe je obavezna za naše zakonodavstvo.

Tekst uredbe se usklađuje sa Uredbom Evropske Komisije 2023/1066 o primjeni pravila konkurencije u oblasti istraživanja i razvoja, odnosno aktivnosti usmjerene na sticanje posebnog znanja i vještina u vezi sa proizvodima i tehnološkim procesima.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Uredbe uređuje se grupna izuzeća od odredba Zakona o zaštiti konkurencije kojima se dozvoljava da određeni sporazumi ipak smatraju zakonitim ako ispunjavaju propisane uslove

Članom 2 uredbe u **stavu 1** definiše šta se smatra *istraživanjem i razvojem* u smislu ove uredbe u stavu 2 navode se sve aktivnosti kojima se rezultati istraživanja pretvaraju u komercijalnu ili praktičnu primjenu

Članom 3 uredbe uređeno je značenje izraza upotrijebljenih u uredbi kako bi se obezbijedila pravna sigurnost i jednoznačna primjena njenih odredbi. Drugi izrazi koji se koriste u ovoj uredbi, a nisu posebno definisani ovim članom, imaju značenje određeno Zakonom i podzakonskim aktima kojima se uređuje zaštita konkurencij. Ovim se osigurava dosljednost tumačenja uredbe i smanjuje mogućnost pravne nesigurnosti u sektoru transporta.

Članom 4 uredbe se pojašnjava **na koje se vrste horizontalnih sporazuma** (sporazuma između konkurenata) primjenjuje *grupno izuzeće od zabrane* iz Zakona o zaštiti konkurencije. Drugim riječima, opisuje **koji sporazumi o istraživanju i razvoju** mogu biti dozvoljeni iako bi inače mogli ograničavati konkurenciju.

Članom 5 uredbe se propisuju **uslovi koje sporazum o zajedničkom istraživanju i razvoju mora ispuniti** da bi bio *izuzet od zabrane ograničavanja konkurencije*. Drugim riječima, ako se ovi uslovi ispune, saradnja između konkurenata se smatra dozvoljenom. Stavom 2 propisuje se da istraživačke institucije (koje obično ne komercijalizuju rezultate) smiju sporazumom ograničiti korišćenje rezultata isključivo na dalja istraživanja. Stavom 3 propisano je da ako učesnici dogovore specijalizaciju (npr. jedan učesnik koristi rezultate samo u jednoj oblasti), onda se i pristup rezultatima u komercijalne svrhe može srazmjerno ograničiti. Dalje se propisuje da ograničenja su dozvoljena, ali moraju biti proporcionalna ulozi i dogovorenoj specijalizaciji.

Članom 6 uredbe određuje se period trajanja grupnog izuzeća i tržišni udjeli, odnosno kada i koliko dugo sporazumi o istraživanju i razvoju mogu uživati grupno izuzeće od zabrane, u zavisnosti od toga da li su učesnici međusobni konkurenti, koliki je njihov tržišni udio i da li se rezultati zajednički koriste

Članom 6a uredbe je objašnjava **kako se izračunava tržišni udio učesnika** u sporazumu, jer upravo taj udio određuje da li se može primijeniti grupno izuzeće iz člana 6. Pa je stavom 1 uređeno kako se **računa tržišni udio**. Tržišni udio se, po pravilu, određuje prema **vrijednosti prodaje** ukoliko je učesnik prodao u novcu na relevantnom tržištu odnosno ako taj podatak nije dostupan, koristi se **obim prodaje**— količina prodatih proizvoda (npr. komadi, tonama). Ako ni to nije poznato, koriste se **procjene zasnovane na drugim pouzdanim informacijama**. **Stavom 2 se propisuje koja se godina koristiti za obračun**. Tržišni udio se računa na osnovu podataka za **prethodnu kalendarsku godinu**. Ako ta godina **nije reprezentativna** (npr. velika promjena na tržištu, privremene oscilacije), onda se tržišni udio izračunava kao **prosjek udjela za prethodne tri godine**. **Stavom 3 —je propisano uključivanje povezanih lica i zajedničke kontrole**.

Članom 7 uredbe se uređuje koji su sporazumi na koje se ne primjenjuje grupno izuzeće od zabrane. Pa se navodi koje odredbe sporazuma o istraživanju i razvoju nije dozvoljeno uključiti. Ukoliko sporazum sadrži bilo koju od ovih zabrana ili ograničenja, gubi pravo na grupno izuzeće – bez obzira na ispunjenost drugih uslova. Pa se navodi zabrana saradnje sa trećim licima (široka zabrana), nije dozvoljeno ograničavati učesnika da sklapa druge sporazume sa trećim stranama u oblastima koje nisu direktno povezane sa predmetom sporazuma. Dalje se peopisuje da ograničavanje proizvodnje ili prodaje (osim izuzetaka) generalno zabranjeno, jer može direktno ograničiti konkurenciju. Izuzeci su dozvoljeni samo u strogo određenim situacijama ako postoji zajednička proizvodnja, ako postoji zajednička distribucija ili zajedničko licenciranje, ako ograničenje proizilazi iz specijalizacije korišćenja rezultata iako se zabranjuju konkurentski proizvodi tokom perioda zajedničke eksploatacije. Dalje je propisano da zabranjeno je određivati cijene koje će drugi učesnici naplaćivati trećim licima. Zatim je zabranjeno je ograničiti učesnicima pravo da pasivno prodaju ugovorne proizvode ili pasivno licenciraju tehnologiju na bilo kom području ili grupi kupaca. Dalje je propisano da je zabranjeno ograničiti aktivnu prodaju (ciljano obraćanje kupcima) osim ako je to dio legitimne specijalizacije u korišćenju rezultata. Dalje je propisano da sporazum ne smije zahtijevati da učesnik odbija kupce koji pripadaju geografskom području ili grupi kupaca drugog učesnika. Zabranjeno je da sporazum obavezuje učesnike da otežavaju kupcima ili preprodavcima nabavku proizvoda od drugih izvora.

Članom 8 uredbe se propisuju **dva tipa ugovornih odredbi koje nisu dozvoljene** u sporazumima o istraživanju i razvoju (I&R) ako ti sporazumi žele da uživaju **grupno izuzeće od zabrane**. Ako se ove odredbe nađu u sporazumu, one **gube zaštitu**, tj. smatraju se nedopuštenim. **Stavom 1 je propisano da je nedozvoljeno da sporazum zabranjuje učesnicima da osporavaju (pobijaju) prava intelektualne svojine drugih učesnika nakon završetka istraživanja i razvoja**, ako su ta prava važna za I&R i zabranjuje osporavanje IP prava koja štite rezultate zajedničkog istraživanja. **Dozvoljeno je da se u sporazum stavi klauzula koja omogućava raskid sporazuma ako učesnik ospori IP pravo**. Dalje je propisana **zabrana davanja licence trećim licima (potpuna zabrana)**, odnosno sporazum ne smije zabraniti da učesnik daje licencu trećim licima za proizvodnju ugovornih proizvoda, ili primjenu ugovornog tehnološkog procesa. Stavom 2 se uređuje **da ako se u sporazumu nalaze odredbe iz stava 1, one ne uživaju grupno izuzeće ali ostatak sporazuma može i dalje biti izuzet, ako se te problematične odredbe mogu odvojiti od ostatka**.

Član 8a se propisuje **kada i kako Agencija za zaštitu konkurencije može ukinuti primjenu grupnog izuzeća** za konkretan sporazum o istraživanju i razvoju iako sporazum formalno ispunjava uslove iz uredbe. Agencija ga može **pojedinačno isključiti iz izuzeća** ako proizvodi štetna dejstva po konkurenciju. **Stavom 1 je propisano da Agencija može povući izuzeće u svakom pojedinačnom slučaju ako sporazum ima dejstva koja nisu u skladu sa članom 11 Zakona o zaštiti konkurencije**, tj. ako ipak ograničava, sprečava ili narušava konkurenciju. **Stav 2 su propisane situacije kada Agencija reaguje ako saradnja između učesnika stvara barijeru koja sprečava druge firme da ulaze u I&R u toj oblasti i blokira inovacije konkurencije** Agencija može povući izuzeće. Ako sporazum učini tržište ugovornog proizvoda ili tehnologije teško dostupnim drugim firmama (npr. kroz zaključenje tržišta, ekskluzivne aranžmane, kontrolu ključne tehnologije) izuzeće se ukida. Dalje ako firme razviju nešto zajedno, ali potom *ne koriste* rezultate na tržištu bez opravdanog razloga, Agencija može povući izuzeće. Ako sporazum dovede do toga da ugovorni proizvodi/tehnologije praktično nemaju konkurenciju na ključnom dijelu tržišta izuzeće se povlači.

Članom 9 uredbe je propisano stupanje na snagu uredbe osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA
PREDLAGAČ PROPISA
Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA
Predlog Uredbe o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji
1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predlog Uredbe o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji pristupilo se sa osnovnim ciljem usaglašavanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, odnosno zatvaranje pregovoračkog poglavlja 8-Konkurencija, u procesu pristupanja Crne Gore EU.
 - Važeći propisi zahtijeva izmjene u dijelu preciznijeg definisanja pojedinih uslova odnosno kriterijuma koji predstavljaju osnova za primjenu na sporazume koji sadrže ograničenja konkurencije koja potpadaju pod zabranu iz odredbi Zakona o zaštiti konkurencije
 - Obaveza zatvaranja pregovoračkog poglavlja u oblasti konkurencije uslovljena je usvajanjem ove uredbe.
 - Nijedan subjekat nije oštećen, a uredbom će se upravo stvoriti pravni okvir koji obezbjeđuje pravnu predvidljivost i sigurnost za svaki pravni subjekt.
 - Zatvaranje pregovoračkog poglavlja u oblasti konkurencije je prioritet rada Vlade pa usvajanje ovog propisa predstavlja uslov za dalje uskladjivanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?
 - Naveći usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Predloženom Uredbom o izuzećima vertikalnih sporazuma od zabrane nastavlja se sa usaglašavanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije. Takođe se uređuje oblast konkurencije odnosno propisuju uslovi o grupnih izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji i detaljnije se propisuju posebni uslovi koji se odnose na ovu vrstu i sadržaj sporazuma po kojima su takvi sporazumi izuzeti od zabrane.
 - Uskladjivanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije je prioritet rada Vlade. Pregovoračko poglavlje 8- Konkurencija je uslovljeno usvajanjem nekoliko propisa. Uredbe o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji je propis čijim usvajanjem bi ostvarili jedan od ciljeva za zatvaranje pregovoračkog poglavlja. Usvajanjem ovog propisa se stvara regulatorni okvir koji podržava efikasnije funkcionisanje tržišne ekonomije, štiti konkurenciju na tržištu i doprinosi interesima potrošača i privrede.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju.

- Neophodno je usvajanje predložene uredbe pa je vrlo bitno njeno usvajanje .
- Jedino na ovaj način, usvajanjem propisa kojima se uskladjuje nacionalno zakonodavstvo sa zakonodavstvom Evropske unije Crna Gora može ispuniti obaveze iz poglavlja 8- Konkurencija i u potpunosti harmonizovati nacionalno zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU. U kontekstu evropskih integracija, neusvajanje ovog propisa može rezultirati usporavanjem izvršavanja obaveza iz pregovaračkog poglavlja 8, što bi imalo negativne posljedice na dinamiku pristupnog procesa Crne Gore.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Predložena uredba imaće uticaj na više interesnih grupa. Privredni subjekti, posebno oni koji poštuju pravila konkurencije imaće direktne pozitivne efekte na poslovanja privrednih subjekata, budući da će obezbijediti pravnu sigurnost uređujući koje se vrste sporazuma i pod kojim uslovima mogu izuzeti od zabrane.
- Ne postoje troškovi za građane, jer se ne uvode nove obaveze.
- Pozitivne posljedice propisa opravdavaju sve eventualne troškove.
- Predloženi propis direktno doprinosi jačanju konkurencije, dugoročnom ekonomskom rastu i većoj zaštiti krajnjih potrošača što dodatno povećava povjerenje u tržište i pravni sistem.
- Usvajanje propisa ne stvara bilo kakvo administrativno opterećenje niti biznis barijeru već upravo spriječava stvaranje istih.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore.
- Obzirom da nijesu potrebna sredstva za sprovođenje ovog propisa nije potrebno posebno obrazloženje.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Za implementaciju propisa nije neophodno planirati sredstva za narednu fiskalnu godinu.
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa nije predviđen prihod za budžet Crne Gore.
- Obzirom da nijesu potrebna sredstva za sprovođenje ovog propisa nije bilo ni metodologije za obračun izdataka.
- Nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda jer ih nije bilo troškova.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa tako da eventualne primjedbe nijesu mogle biti uključene u tekst propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Za pripremu predloga predmetne uredbe korišćene se usluge EU projekta izvodjač GIZ.
- Nijesu konsultovane zainteresovane strane.
- Vidjeti prethodni odgovor.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nema prepreka implementaciji propisa.

- Agencija za zaštitu konkurencije će u cilju obezbijedivanja uslova za slobodnu konkurenciju na tržištu aktivno nadzirati primjenu propisa i ispunjenost uslova u pogledu vrsta sporazuma koji su definisani uredbom.
- Glavni indikatori uključuju razumijevanje poslovnih subjekata o obavezi prijave definisanih vrsta sporazuma u slučaju neispunjenja uslova iz uredbe, te u tom smislu i omogućavanje adekvatne mjere nadzora od strane nadležnog organa na grupna izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji koji mogu imati za cilj ili posljedicu narušavanje ili ograničavanje konkurencije.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene će biti zadužena Agencija za zaštitu konkurencije.

Datum i mjesto

MINISTAR

Podgorica, 24.11.2025.godine

